

1.UVOD

Bračni i porodični odnosi sa elementom inostranosti čine jednu od najinteresantnijih oblasti međunarodnog privatnog prava. U regulisanju porodičnih odnosa u pojedinim zemljama kulturno naslijeđe i vjerska shvatanja veoma snažno dolaze do izražaja, što ima za posljedicu značajne razlike u porodičnim normama. Tako ukoliko sagledamo društvena uređenja pojedinih zemalja uočićemo značajne razlike u pogledu njihovih porodičnih odnosa. U pojedinim zemljama brak je moguće zaključiti samo između osoba različitog pola, dok su u drugima dozvoljeni istopolni brakovi. Neke zemlje brak definišu kao pravno uređena životna zajednica muškarca i žene, dok druge zemlje odnosno njihova zakonodavstva predviđaju brak muškarca i više žena. Iako u ovom domenu ne postoje toliko snažni interesi za unifikacijom pravila ponašanja kao što postoje, u međunarodnom poslovnom pravu, pogotovo u oblasti međunarodne prodaje robe, distribuciji električne energije, franšizing poslovima i nekim poslovima međunarodnog plaćanja, ipak ima pokušaja da se makar u određenom regionu, ujednače porodična pravila. Prema trenutnom stanju globalna unifikacija porodičnog prava je prema mom dosadašnjem sagledavanju ove teme nemoguća iz razloga velikih kulturoloških, socioloških i vjerskih razloga. Međutim to ne znači da ne treba pokušati unifikovati norme određenih regiona, pa i cijeloga svijeta u dijelu u kojem je to moguće. Do približavanja normi dolazi, uglavnom po onim pitanjima koja su manje ili više neposredno regulisana u Povelji OUN, u Univerzalnoj deklaraciji o pravima čovjeka, u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima. Takodje treba spomenuti da se sve više radi na smanjivanju broja normi koje imaju za posljedicu neravnopravne odnose polova ili diskriminaciju prema vanbračnoj djeci. Mogao bi se spomenuti i sve manji broj zemalja koje ne poznaju ustanovu razvoda braka, a u zemljama koje poznaju razvod novi propisi ga najčešće olakšavaju. Kao jedna od posljedica razvoda braka je i dodjela djeteta na čuvanje i vaspitanje koja može dovesti i do novog problema, međunarodne otmice djece. Sve to je dovelo do usvajanja Konvencije o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece iz 1980 godine. Jedan od problema koji se takodje često javljaju jeste izdržavanje djece i bračnih supružnika.